

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 4 Управління командами
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Управління персоналом та економіка праці, Митна справа
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 051 Економіка
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Другий (магістерський) рівень вищої освіти
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Запоріжжя 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ОК 4 Управління командами Навчальна дисципліна обов'язкова
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Викладач	Карпенко Н. М., доцент кафедри економіки та митної справи, к.держ.упр., доц.
Контактна інформація викладача	7698454, телефон викладача 0677306181, e-mail: natalyakarpenko@i.ua
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy дистанційне навчання – https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2801
Обсяг дисципліни	Кількість годин – загальний обсяг 150 годин, Кредитів – 5 кредити ЄКТС розподіл годин: 24 години лекційних, 32 години практичних, 94 години самостійна робота, вид контролю – залік.
Консультації	Згідно з графіком консультацій https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити Освітні компоненти: дисципліни, що передують вивченню цієї дисципліни – «Інноваційний розвиток підприємства», «Управління проектами». Постреквізити: Освітні компоненти: є базою для написання переддипломної практики, кваліфікаційної роботи	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
«Управління командами» - це дисципліна, завдяки якій студент набуває теоретичних знань і практичних вмінь використання сучасних методологій та засобів із питань ефективного формування та управління командами; діагностування проблем, вироблення рішень, спрямованих на підвищення ефективності роботи команд та оцінювання ефективності командної роботи. Вивчення навчальної дисциплін «Управління командами» дозволить сформувати у майбутніх фахівців компетентності, необхідні для того щоб, впроваджувати основні поняття та ключові положення ефективного формування команди, процесів управління людськими ресурсами та орієнтації цих процесів на досягнення ефективності діяльності і кінцевих результатів із мінімальними витратами часу та коштів. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Управління командами» у поєднанні з іншими дисциплінами (згідно матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітніх програм) у студентів будуть сформовані: загальні компетентності: здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність працювати в команді; здатність розробляти та управляти проектами; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність застосовувати стратегічне мислення в управлінні персоналом. спеціальні (фахові) компетентності: здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки; здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку; здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси; здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання; здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень; здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем; здатність до визначення перспективних цілей і завдань управління персоналом на підприємствах, в установах та організаціях з використанням інноваційних методів та моделей; здатність упроваджувати інноваційні технології управління	

персоналом.

очікувані програмні результати навчання (у поєднанні з результатами інших дисциплін згідно матриць забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП):

дотримуватись принципів академічної доброчесності;

оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді;

обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики;

визначати та реалізовувати перспективні цілі, завдання та технології управління персоналом.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у студентів теоретичних знань і практичних вмінь використання сучасних методологій та засобів із питань ефективного формування та управління командами.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні закономірності використання міжнародних стандартів соціальної відповідальності бізнесу в практичній діяльності вітчизняних підприємств.

Пізнавальні – сформувати уявлення про сучасний стан факторів впливу на соціальну відповідальність підприємства, визначати мету, місію та цінності, формувати стратегію соціальної відповідальності бізнесу та розробляти стратегічні програми.

Практичні – формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних норм при складанні соціальних звітів підприємства для персоналу та топ-менеджерів, бізнес-партнерів, споживачів, суспільства та держави, оцінювати рівень соціальної відповідальності на підприємстві; розробляти етичні нормативи та етичний кодекс для підприємства.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи командування.

Тема 1. Командування: сутність, типи й етапи створення команди.

Основні поняття і характеристики команди та групи, відмінності.

Принципи формування команди, етапи створення команди.

Класифікація команд.

Недоліки та переваги організації команди.

Тема 2 . Модель ефективної команди.

Високоєфективні команди її складові.

Технологія створення команди.

Стадії розвитку команди.

Характеристики стадій життєвого циклу команди.

Інструменти сучасного менеджменту для лідера на кожній окремій стадії.

Тема 3. Управління конфліктами та стресами в команді.

Конфлікт як форма міжособистісних стосунків.

Конфлікти як прояв суперечностей та джерело розвитку.

Конфлікти у команді та управління ними.

Об'єктивні та суб'єктивні передумови та причини конфліктних ситуацій, основні елементи теорії втручання у команді.

Управління конфліктами.

Змістовий модуль 2. Формування та управління ефективною командою.

Тема 4. Організація роботи проектних команд.

Організаційні аспекти формування команди, завдання структури професійного управління. Процес створення соціальної структури команди.

Колесо соціальних ролей по Белбіну.

Характеристики кожної соціальної ролі в команді.

Рівень компетентності сучасного менеджера командування: командний гравець, менеджер команди, замовник командної роботи.

Тема 5. Комунікації в команді: процедури, техніки групового аналізу проблем та прийняття рішень.

Комунікації у команді.

Види комунікацій. Правила комунікації. Групові комунікації.

Навички міжособистісної комунікації в командній роботі. Техніки зворотного зв'язку.

Правила конструктивного зворотного зв'язку. Зворотній зв'язок за підсумками взаємодії.

Маніпуляції в спілкуванні. Технології психологічного впливу. Прийоми взаємодії зі «складними» людьми.

Комунікативні бар'єри.

Тема 6. Роль лідера в управлінні командою.

Сутність понять «лідер» та «лідерство».

Головні якості для виконання професійних обов'язків.

Лідерство і керівництво.

Базові критерії ефективної роботи лідера, стилі управління.

Особливості індивідуального стилю взаємодії керівника або лідера з членами команди.

Типи лідерів та лідерства.

Сучасні підходи до лідерства.

Тема 7. Розвиток командного потенціалу.

Стратегії заохочення, цілепокладання та відповідальності.

Стратегії навчання, оцінки якості навчання відповідальності.

Довіра всередині команди.

Повноваження та відповідальність.

Вплив ситуативного стилю лідерства на ефективність команди.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Командоутворення: сутність, типи й етапи створення команди.	Лекція	2
1.	Командоутворення: сутність, типи й етапи створення команди.	практичне	4
1.	Модель ефективної команди.	Лекція	4
1.	Модель ефективної команди.	практичне	4
2.	Модель ефективної команди.	практичне	2
2.	Управління конфліктами та стресами в команді.	Лекція	2
2.	Управління конфліктами та стресами в команді.	практичне	4
2.	Організація роботи проектних команд.	Лекція	4
2.	Організація роботи проектних команд.	практичне	2
3.	Організація роботи проектних команд.	практичне	2
3.	Комунікації в команді: процедури, техніки групового аналізу проблем та прийняття рішень.	Лекція	4
3.	Комунікації в команді: процедури, техніки групового аналізу проблем та прийняття рішень.	практичне	6
3.	Роль лідера в управлінні командою.	Лекція	2
4.	Роль лідера в управлінні командою.	Лекція	2
4.	Роль лідера в управлінні командою.	практичне	4
4.	Розвиток командного потенціалу.	Лекція	4
4.	Розвиток командного потенціалу.	практичне	4

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до семінарських занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).

4. Самостійна підготовка до модульного контролю.

У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує: - опитування студентів під час семінарських занять, відповіді на запропановані командні та індивідуальні роботи; - залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань; - проведення ділових ігор та оцінка участі з конструктивними відповідями. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент має опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до завдань, студентам рекомендується звертатись до рекомендованих посилань на платформи онлайн-освіти по темі і до рекомендованої літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні питання, наводяться та аналізуються на прикладі кейсів.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в moodle.

№ тижня	Назва теми	Види СР	Кіл-ть годин	Контрольні заходи
1	Командоутворення: сутність, типи й етапи створення команди. Модель ефективної команди.	Підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація, проходження анкетування по темі, дослідження за темою 2 сюжету фільму.	20	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації, анкети індивідуального домашнього завдання, оцінка роботи в тренінгових командних іграх.
1		Виконання ІДЗ в рамках командного проєкту.	3	
2	Модель ефективної команди. Управління конфліктами та стресами в команді. Організація роботи проектних команд.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація, дослідження за темою 3 сюжету інтерв'ю на ютюб каналі.	18	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточних письмових завдань, оцінювання презентації індивідуальних домашніх завдань, усна доповідь, індивідуальна робота з кейсами, командна робота з кейсами, оцінка роботи в тренінгових командних іграх.
2		Виконання ІДЗ в рамках командного проєкту.	3	
3	Організація роботи проектних команд. Комунікації в команді: процедури, техніки групового аналізу проблем та прийняття рішень.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація, підготовка командного домашнього завдання, проходження анкетування по темі.	18	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуальних домашніх завдань, захист командного домашнього завдання, командна робота з кейсами, оцінка роботи в тренінгових командних іграх.
3		Виконання ІДЗ в рамках командного проєкту.	5	
4	Роль лідера в управлінні командою. Розвиток командного потенціалу.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація.	24	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуальних домашніх

				завдань, усна доповідь, індивідуальна робота з кейсами, командна робота з кейсами, оцінка роботи в тренінгових командних іграх.
4		Виконання ІДЗ в рамках командного проєкту.	2	
4		Захист командного ДЗ	1	Захист командного ДЗ

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravy> (не менш ніж 1 години один раз на 2 тижні або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 624 119 9419 Код доступу: 5VirgW (не менш ніж 1 години один раз на 2 тижні);
- листування за допомогою електронної пошти natalyakarpenko@i.ua (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Telegram (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (за графіком консультацій викладача).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Система оцінювання курсу.

Оцінка знань студентів здійснюється за кредитно-модульною системою. Навчальний семестр складається з двох змістовних модулів.

Для студентів денної форми навчання кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка заліку визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Оцінка за 100-бальною шкалою переводиться відповідно у національну шкалу («зараховано», «незараховано»).

Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Позитивну оцінку заслуговує студент, який виявив повне (певне) знання навчального матеріалу, успішно (частково) виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну літературу. Позитивна оцінка виставляється студентам, які засвідчили системні (не системні) знання понять та принципів навчальної дисципліни і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення (використання) під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили певні неточності, пропуски, помилки, які зумовили некоректність окремих результатів та висновків.

Оцінка «незараховано» виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною літературою, а також студентам, у яких відсутні знання базових положень навчальної дисципліни або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійної діяльності.

Критерії оцінювання курсу.

Робота на практичних заняттях:

1. Студент повинен розуміти зміст виконаної роботи (знати визначення понять, вміти пояснити значення і сенс будь-якого терміну, використовуюваного в роботі і т.п.).

2. У процесі підготовки і виконання практичної роботи студент може користуватися консультаціями викладача.

3. Студент має право на доопрацювання роботи (за вказівками викладача).

Для студентів денної форми навчання:

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю по кожному змістовному модулю враховуються наступні види робіт:

- виконання студентом практичних завдань, участь в обговореннях, дискусіях. Кожне практичне завдання оцінюється у 7 балів. Максимальна оцінка ставиться за наявності обґрунтованих висновків;

- участь у ділових іграх. Кожна гра оцінюється у 5 балів. Максимальна оцінка ставиться за активної участі у виконанні завдань гри;

- виконання есе. Студенти мають продемонструвати вміння робити обґрунтовані висновки, володіти понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. Максимальна оцінка за есе – 8 балів;

- захист командного домашнього завдання до 32 балів;

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Т – тема за змістом навчальної дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	PK1	T4	T5	T6	T7	PK2	100
24	37	39	100	19	19	22	40	100	

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з даної навчальної дисципліни, є:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо).

-

Критерії оцінки практичних робіт:

ВБ – вихідний бал – для кожної практичної роботи може бути свій бал (в залежності від складності).

Бал	Критерії оцінки
ВБ-2	Робота виконана повністю. Робота без захисту.
ВБ-1,5	Робота виконана повністю. Студент не володіє теоретичним матеріалом, допускаючи грубі помилки, відчуває труднощі у формулюванні власних суджень, нездатний відповісти на додаткові питання.
ВБ-1,0	Робота виконана повністю. Студент практично не володіє теоретичним матеріалом, допускаючи помилки по суті розглянутих (обговорюваних) питань, відчуває труднощі у формулюванні власних обґрунтованих і аргументованих суджень, припускається помилок при відповіді на додаткові питання.

ВБ-0,8	Робота виконана повністю. Студент володіє теоретичним матеріалом на мінімально допустимому рівні, відсутні помилки при описі теорії, відчуває труднощі у формулюванні власних обґрунтованих і аргументованих суджень, допускаючи незначні помилки на додаткові питання.
ВБ-0,5	Робота виконана повністю. Студент володіє теоретичним матеріалом, відсутні помилки при описі теорії, формулює власні, самостійні, обґрунтовані, аргументовані судження, допускаючи незначні помилки на додаткові питання.
ВБ	Робота виконана повністю. Студент володіє теоретичним матеріалом, відсутні помилки при описі теорії, формулює власні, самостійні, обґрунтовані, аргументовані судження, представляє повні і розгорнуті відповіді на додаткові питання.

Самостійна робота студентів

Виконання командного завдання в 2 модулі надає студенту можливість отримати максимум **32** додаткових балів. Захист відбувається на останній парі в модулі, або в консультативні дні роботи викладача.

Критерії оцінки командного завдання:

Кількість балів	Критерії оцінювання
32-25	Обрана командою форма роботи характеризується підвищеною складністю; робота має самостійний, творчий, креативний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
24-17	Робота має самостійний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
16-10	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
9-1	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт;
0	Командний проєкт не виконано

Для студентів заочної форми навчання:

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою.

Правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті контрольної роботи оцінюється до 100 балів.

10. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента):

Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформулювати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=2801>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За

наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.